

ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΟΥ ΚΟΥΡΟΠΑΛΑΤΟΥ

ΛΟΓΟΣ

Τῶν πρὸ τῆς πολιτικῆς παλιγγενεσίης τοῦ ἡμετέρου ἔθνους γενομένων ἀειμνήστων διδασκάλων τὰ πονήματα, οἷαδήτινα καὶ ὥσι, δεόν νὰ γίνωνται διὰ τοῦ τύπου γνωστά, τοῦτο μὲν ἵνα μένωσι ταῦτα εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους διηνεκῇ ὑπομνήματα τῶν μεγάλων ἀγώνων, οὓς ἐκεῖνοι καρτερικῶς ἀνέτλησαν πρὸς διάδοσιν τοῦ οὐρανίου φωτὸς τῆς παιδείας ἐν ἡμέραις πικρᾶς δουλείας, παχυλῆς τε ζοφώσεως καὶ παντοίων διωγμῶν καὶ δοκιμασιῶν· τοῦτο δέ, ὅτι ἐν τοῖς πλείστοις αὐτῶν ὑπολανθάνουσι πολλαὶ χρησιμώταται εἰδήσεις διαφωτίζουσαι τὰς ἐν πυκνῇ ἀχλύϊ κεκαλυμμένας ἔτι λεπτομερείας τῆς συγχρόνου ἐθνικῆς ἡμῶν ιστορίας.

Οὕτως ἐν παραδείγματι ἐκ τοῦ νῦν πρῶτον δημοσιευομένου Λόγου τούτου πληροφορούμεθα, ὅτι αὐτὸς ὁ ἀφθόνοισ τοῖς ἐγκωμίοις ἐπευφημούμενος ἱεράρχης Ἰωάσαφ πρῶτος συνέστησεν ἑλληνικὴν σχολὴν ἐν Ἀγχιάλῳ, ἧς καθηγήσατο αὐτὸς οὗτος ὁ τὸν Λόγον ἀπαγγείλας Χρυσοβέργης Κουροπαλάτης, τῆς εἰρημένης πόλεως βλάστημά τε καὶ θρέμμα, ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ τῆς γαλλίδος γλώσσης ἐγκρατής, ὕστερον δὲ καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ τῆς Ῥωσίας ὑπηρεσίᾳ διαπρέψας, ὡς φαίνεται, ἀνθ' ἧς ἐτιμήθη τῷ τοῦ Ῥωσικοῦ αὐλικοῦ συμβούλου ἀξιώματι. Ἐξ αὐτοῦ ἔχομεν τὴν μετάφρασιν τῆς τοῦ σοφοῦ Γαλάτου ἀδελφῆ Βαρθολομαίου περιπύστου *Περιηγήσεως τοῦ Νέου Ἀναχάρσιδος*, ἐν ἧτῳ τόμοις ὀγδόου σχήματος ἐκδοθεῖσαν ἐν Βιέννῃ τῷ 1819—20.

Ὁ Λόγος δ' οὗτος ἐν τοῖς χειρογράφοις τῆς πατμιακῆς βιβλιοθήκης ἀποκείμενος ἀπεστάλη μοι ἐν ἀντιγράφῳ ὑπὸ τοῦ παναρίπτου οἴλου Ἱεροθέου Φλωρίδου, τοῦ καὶ βιβλιοφύλακος· ὃν καὶ δημοσιεύω ἐνταῦθα προσθεὶς τὰς παραπομπὰς τῶν περιεχομένων χρήσεων καὶ τινὰς ἄλλας βραχείας σημειώσεις. Ἐν τέλει δ' αὐτοῦ φέρεται ἡ σημείωσις ἡδε: «Ἐκφωνήθη ὁ παρὼν λόγος παρὰ Χρυσοβέργου διδασκάλου τῆς Ἀγχιάλου, ἀντεγγράφθη δὲ παρ' ἐμοῦ τοῦ Μανουὴλ Κεφαλικοῦ εἰς τοὺς 1800 Μαρτίου 17». Ἦν δ' οὗτος Πάτριος τὴν πατρίδα ἐκ τῶν τὰ πρῶτα τοῦ τόπου φερόντων.